

Vergaderjaar 2019–2020

35 450 X

**Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van
Defensie (X) voor het jaar 2020 (wijziging
samenhangende met de Voorjaarsnota)**

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

Ontvangen 29 april 2020

INHOUDSOPGAVE

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL	2
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	3
1	Leeswijzer	3
2	Het beleid	4
2.1	Voorstel van wet	4
2.2	Belangrijkste begrotingswijzigingen	4
2.3	Uitgavenmutaties	5
2.4	Ontvangstenmutaties	7
2.5	Budgettaire gevolgen van beleid	8

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Artikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2020 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Defensie (X).

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

DE MINISTER VAN DEFENSIE,

A.Th.B. Bijleveld-Schouten

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

De voorliggende eerste suppletoire begroting bevat de voorgestelde wijzigingen ten opzichte van de ontwerpbegroting 2020 van hoofdstuk X van de begroting van het Rijk.

In deze eerste suppletoire begroting van het ministerie van Defensie zijn de besluiten van het kabinet over de Voorjaarsnota verwerkt. Deze suppletoire wet dient dan ook in samenhang te worden gezien met de Voorjaarsnota. Als gevolg hiervan wordt de Defensiebegroting 2020 met € 456 miljoen verhoogd tot € 11,5 miljard.

In de begroting van het ministerie van Defensie zijn geen Coronagerelateerde uitgaven begroot. Daarom is de extracomptabele tabel overzicht coronamaatregelen niet opgenomen. Defensie zal als gevolg van de huidige virus epidemie wel extra kosten maken en niet begrote uitgaven doen. Defensie houdt hierop zicht door deze apart te registreren. Indien er diensten of goederen aanvullend of afwijkend op de reguliere bedrijfsvoering moeten worden aangeschaft of kosten worden gemaakt en deze een directe relatie met de huidige virus epidemie hebben, moeten deze meteen en achteraf traceerbaar zijn. Wanneer de inzet van Defensie buiten de reguliere bijstandsconstructie van FNIK valt en in opdracht van een ander departement gebeurt loopt de financiering van deze inzet ook via het desbetreffende departement.

In paragraaf 2.1 wordt de cijfermatige aansluiting ten opzichte van de ontwerpbegroting uiteengezet. Vervolgens worden in paragraaf 2.2 de belangrijkste begrotingswijzigingen op deze begroting van het ministerie van Defensie vermeld, waarna deze in paragrafen 2.3, overzicht uitgavenmutaties, en 2.4, overzicht ontvangstenmutaties, worden toegelicht. Afsluitend is in paragraaf 2.5 per artikel een tabel opgenomen met daarin de budgettaire gevolgen van beleid en de uitgaven- en ontvangstenmutaties. Per artikel worden de mutaties groter dan of gelijk aan onderstaande staffel op het niveau van de financiële instrumenten (en eventueel artikelonderdeel) toegelicht.

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	10
=> 1000	10	20

De toelichtingen op de uitgaven gelden ook voor de verplichtingen. Alleen indien sprake is van een groot verschil van de verplichtingenmutaties ten opzichte van de uitgavenmutaties wordt dit verschil apart toegelicht. Deze verschillen ontstaan bijvoorbeeld doordat verplichtingen zijn aangegaan die niet tot een uitgavenmutatie leiden of door regelingen waarvoor de verplichtingen dit jaar worden aangegaan terwijl de uitgaven pas volgend jaar (of in de jaren daarna) plaatsvinden.

2 Het beleid

2.1 Voorstel van wet

Met het onderhavige wetsvoorstel wordt voorgesteld de uitgavenbegroting 2020 van het ministerie van Defensie (X) ten opzichte van de ontwerpbegroting met een bedrag van € 456,6 miljoen te verhogen. Voor het begrotingsbedrag van de ontvangsten 2020 wordt voorgesteld dit met € 6,1 miljoen te verhogen. Dit leidt voor het ministerie van Defensie tot een uitgavenbudget van € 11.491,7 miljoen en een ontvangstenbudget van € 270,7 miljoen. De begroting voor de in 2020 aan te gane verplichtingen stijgt met € 456,6 miljoen tot € 11.852,3 miljoen. De cijfermatige aansluiting ten opzichte van de ontwerpbegroting 2020 is als volgt:

Uitgaven (in duizend euro)	
Stand ontwerpbegroting 2020	€ 11.035.078
Wijzigingen 1 ^e suppletoire begroting 2020	€ + 456.595
Stand begroting Defensie (X) in de Voorjaarsnota 2020	€ 11.491.673

Ontvangsten (in duizend euro)	
Stand ontwerpbegroting 2020	€ 264.617
Wijzigingen 1 ^e suppletoire begroting 2020	€ + 6.054
Stand begroting Defensie (X) in de Voorjaarsnota 2020	€ 270.671

2.2 Belangrijkste begrotingswijzigingen

De omvangrijkste begrotingswijziging voor deze eerste suppletoire begroting betreft het verhogen van de uitgavenbegroting met de loon- en prijsbijstelling ter hoogte van respectievelijk € 170,3 en € 92,3 miljoen. Deze zijn in deze suppletoire begroting op artikel 12 Nog onverdeeld geparkeerd en zullen met de tweede suppletoire begroting worden verdeeld over de loongevoelige en de prijsgevoelige delen van de Defensiebegroting. Daarnaast is de Defensiebegroting verhoogd met de eindejaarsmarge van in totaal € 209,3 miljoen, waarvan € 72,8 miljoen voor de Homogene Groep Internationale Samenwerking (HGIS) en € 136,4 voor diverse exploitatieartikelen en voor artikel 6 Investerings.

2.3 Uitgavenmutaties

Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2020 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)			
Toelichting	Omschrijving	Artikelen	Totaal
	Begroting 2020 (incl. amendementen en NvW'n)		11.035.078
	Belangrijkste suppletoire mutaties		
1	O&T-munitie	7	40.000
2	Nationaal Fonds Ereschuld	8	20.800
3	Werkkostenregeling	8	5.000
4	Nog onverdeeld	12	- 49.500
5	Defensiebrede herprioritering	2, 3, 4, 5, 7, 8, 10	- 30.600
6	Loonbijstelling	12	170.320
7	Prijsbijstelling	12	92.282
8	Eindejaarsmarge Defensie	6, 12	136.407
9	Eindejaarsmarge HGIS	1, 8, 11	72.845
10	Claims en bijdragen	1, 6, 8	- 43.657
11	Interdepartementale Budgetoverhevelingen	2, 5, 6, 7, 9,10	22.346
12	Doorwerking hogere ontvangsten door medegebruik	8	6.000
	Overige mutaties		14.352
	Stand 1e suppletoire begroting 2019		11.491.673
<i>De totalen kunnen afwijken van de som van de losse delen als gevolg van afrondingen</i>			

Toelichting overzicht uitgavenmutaties

1. O&T-munitie

Het budget voor munitie wordt in 2020 verhoogd met € 40 miljoen. De verhoging is noodzakelijk omdat het budget leidde tot een belemmering in het operationeel gereed stellen van (a) eenheden in het algemeen en (b) voor het operationeel gereed stellen van eenheden voor inzet, standby-opdrachten en de nationale taak (EODD) in het bijzonder.

2. Nationaal Fonds Ereschuld

Het budget voor Nationaal Fonds Ereschuld wordt in 2020 verhoogd met € 20,8 miljoen. Met de bijstelling van het budget zijn geraamde uitgaven en budget in evenwicht.

3. Werkkostenregeling

Het budget voor de Werkkostenregeling wordt verhoogd met € 5,0 miljoen. Belangrijke oorzaak van de hogere uitgaven is enerzijds de belasting van WKR-plichtige uitgaven voor personeel en anderzijds het kleiner worden van de vrije ruimte van het Rijk. Hiervan kon Defensie eerder profiteren.

4. Nog onverdeeld

Vanuit het budget Nog onverdeeld (artikel 12) wordt € 49,5 miljoen overgeheveld naar (onder meer) de begrotingsartikelen 7 en 8 voor respectievelijk O&T-munitie en Nationaal Fonds Ereschuld.

5. Defensiebrede herprioritering

Het budget op de begroting van de Defensieonderdelen (artikelen 2, 3, 4, 5, 7, 8 en 10) wordt verlaagd met per saldo € 30,6 miljoen. Vrijval, vooral vanwege ondervulling, wordt ingezet ter dekking van de mutaties O&T-munitie, Nationaal Fonds Ereschuld en de Werkkostenregeling.

6. Loonbijstelling

De loonbijstelling tranche 2020 van € 170,3 miljoen is toegevoegd aan de Defensiebegroting. Deze tranche bestaat uit een vergoeding voor de contractloonontwikkeling en de ontwikkeling in sociale werkgeverslasten. De loonbijstelling is geparkeerd op artikel 12 en zal met de tweede suppletoire begroting voor 2020 en meerjarig in de ontwerpbegroting 2021 worden toegewezen aan de betreffende artikelen.

7. Prijsbijstelling

De prijsbijstelling tranche 2020 van € 92,3 miljoen is toegevoegd aan de Defensiebegroting. De prijsstelling is geparkeerd op artikel 12 en zal met de tweede suppletoire begroting voor 2020 en meerjarig in de ontwerpbegroting 2021 worden toegewezen aan de betreffende artikelen.

8. Eindejaarsmarge Defensie

Dit betreft de toevoeging van de eindejaarsmarge 2019 van € 136,4 miljoen aan de begroting van Defensie. In dit bedrag zit ook de doorwerking van de meerontvangsten van HGIS (€ 3,9 miljoen), die is toegevoegd aan artikel 1 inzet.

9. Eindejaarsmarge HGIS

Dit betreft het saldo van de toevoeging van de eindejaarsmarge 2019 van HGIS. De eindejaarsmarge bestaat uit de toevoeging van de som van de eindejaarsmarge Budget Internationale Veiligheid (BIV) van € 69,8 miljoen, de toevoeging aan «Geheim (artikel 11)» met € 0,3 miljoen en de eindejaarsmarge Attaches € 2,8 miljoen.

10. Claims en bijdragen

Vanuit de eindejaarsmarge BIV 2019 is in 2020 voor € 8,8 miljoen bijgedragen aan de gasproblematiek, voor € 10 miljoen bijgedragen aan de versterking van de beveiliging van de hoog risico posten van Buitenlandse Zaken en is tevens een reservering gemaakt voor de uitvoering van het Srebrenica-arrest van € 35 miljoen in totaal verdeeld over de jaren 2020 t/m 2022, waarvan € 5 miljoen in 2020. De eindejaarsmarge Defensieattaches (€ 2,8 miljoen) is doorgeschoven naar 2021, 2022 en 2023 en er is 0,5 miljoen euro structureel beschikbaar gekomen voor prijs- en loonbijstelling attaches. Ook wordt er per 2020 vanuit het BIV structureel bijgedragen aan de inzet van de BSB met € 2,6 op de begroting van BZ. Tot slot is er vanuit de HGIS-middelen voor 2020 € 10 miljoen toegekend aan artikel 6, doordat door onvoorziene omstandigheden het beschikbaar gestelde bedrag voor de NCIA onvoldoende is gebleken om het project conform het aangegane commitment uit te voeren.

11. Interdepartementale budgetoverhevelingen

Vanuit Defensie is onder andere € 1,2 miljoen overgeheveld naar Binnenlandse Zaken (BZK) voor het gebruik van softwarelicenties voor de MIVD. Ook is er € 0,4 miljoen naar Justitie en Veiligheid (J&V) overgeheveld als bijdrage aan het project Direct Betalen.

Daarnaast heeft een aantal ministeries budget overgeheveld naar Defensie voor het uitvoeren van activiteiten. Het betreft onder meer € 15,3 miljoen van het ministerie van Buitenlandse Zaken voor de inzet van de Koninklijke Marechaussee bij de beveiliging van hoog risico vertegenwoordigingen van het Koninkrijk der Nederlanden in het buitenland. Daarnaast is in totaal € 3,9 miljoen ontvangen van verschillende ministeries (Infrastructuur en Waterstraat, Justitie en Veiligheid, Financiën en Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) voor de ontwikkeling van het Maritiem Operatie Centrum (MOC). Ook wordt € 2,9 miljoen overgeheveld van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) voor de betalingen aan de Rijksrederij door de Kustwacht Nederland voor betonning en noodsliephulp.

Per saldo stijgt de begroting van Defensie als gevolg van de interdepartementale budgetoverhevelingen met € 22,3 miljoen.

12. Doorwerking ontvangsten door medegebruik

Defensie ontvangt inkomsten door het faciliteren van het gebruik van (delen) van kazernecomplexen door met name (lagere) overheden. De inkomsten komen via het Rijksvastgoedbedrijf ten gunste van de defensiebegroting.

2.4 Ontvangstenmutaties

Deze supplettoire begroting bevat geen ontvangstenmutaties die boven de in de Rijksbegrotingsvoorschriften opgenomen staffelgrenzen uitkomen. Daarom wordt hier geen verdere toelichting opgenomen.

2.5 Budgettaire gevolgen van beleid

Beleidsartikel 1 Inzet

Artikel 1 Inzet (bedragen x € 1.000)									
	Ontwerp- begroting 2020	Mutaties via NvW, moties en amende- menten	Vastge- stelde begroting 2020	Mutatie 1e suppletioire begroting 2020	Stand 1e suppletioire begroting 2020	mutatie 2021	mutatie 2022	mutatie 2023	mutatie 2024
Verplichtingen	171.298		171.298	17.642	188.940	7.400	7.400	- 7.600	- 7.600
Uitgaven	195.247		195.247	17.642	212.889	7.400	7.400	- 7.600	- 7.600
<i>waarvan juridisch verplicht</i>	15%		15%		29%				
Opdrachten	195.247		195.247	17.642	212.889	7.400	7.400	- 7.600	- 7.600
- <i>Crisisbeheersingsoperaties (BIV/HGIS)</i>	187.882		187.882	16.492	204.374	7.400	7.400	- 7.600	- 7.600
- <i>Financiering nationale inzet krijgsmacht</i>	3.252		3.252		3.252				
- <i>Overige inzet</i>	4.113		4.113	1.150	5.263				
Programma ontvangsten	2.907		2.907		2.907				
- <i>Crisisbeheersingsoperaties (BIV/HGIS)</i>	1.407		1.407		1.407				
- <i>Overige inzet</i>	1.500		1.500		1.500				

Voor dit artikel worden mutaties met een grootte van € 2,0 miljoen of meer toegelicht.

Toelichting op de uitgaven

Opdrachten

Het beschikbare BIV-budget stijgt per saldo met € 16,5 miljoen in 2020. Dit wordt allereerst veroorzaakt door toevoeging van de eindejaarsmarge BIV 2019 van € 25 miljoen aan het budget in 2020 en € 15 miljoen in 2021 en 2022 t.b.v. internationale inzet en een reservering voor de uitvoering van het Srebrenica-arrest (dit is in totaal € 35 miljoen verdeeld over de jaren 2020-2022). Daarnaast wordt in navolging van afspraken over de missie gerelateerde geheime uitgaven van de MIVD met de eerste suppletioire begroting 2020 € 5,9 miljoen in 2020 en structureel € 5 miljoen per 2021 van het BIV op artikel 1 Inzet overgeheveld naar artikel 11 Geheim. Het BIV-deelbudget op artikel 11 blijft deel uitmaken van BIV/HGIS. Tot slot draagt het BIV per 2020 € 2,6 miljoen structureel bij aan het budget voor de inzet van de BSB dat op de begroting van BZ staat.

Vanuit de totale eindejaarsmarge BIV 2019 (€ ca. 74 miljoen) is ook bijgedragen aan de gasproblematiek in 2020 en versterking van de beveiliging van hoogrisicoposten van Buitenlandse Zaken (€ 18,8 miljoen in totaal).

Beleidsartikel 2 Koninklijke Marine

Artikel 2 Koninklijke Marine (bedragen x € 1.000)									
	Ontwerp- begroting 2020	Mutaties via NvW, moties en amende- menten	Vastge- steld begroting 2020	Mutatie 1e suppletoire begroting 2020	Stand 1e suppletoire begroting 2020	mutatie 2021	mutatie 2022	mutatie 2023	mutatie 2024
Verplichtingen	925.904		925.904	21.201	947.105	3.479	9.395	10.184	11.092
Uitgaven	925.904		925.904	21.201	947.105	3.479	9.395	10.184	11.092
<i>waarvan juridisch verplicht</i>	77%		77%		94%				
Opdrachten	196.006		196.006	9.413	205.419	121	166	166	166
- gereedstelling	31.479		31.479	2.896	34.375	204	249	249	249
- instandhouding materieel	164.527		164.527	6.517	171.044	- 83	- 83	- 83	- 83
Personele uitgaven	701.294		701.294	20.643	721.937	22.835	21.018	21.345	22.501
- waarvan eigen personeel	666.220		666.220	8.974	675.194	21.085	20.935	21.261	22.417
- waarvan externe inhuur	770		770	10.796	11.566	13	8	8	8
- waarvan overige personele exploitatie (1)	34.304		34.304	873	35.177	1.737	75	76	76
Materiële uitgaven	28.604		28.604	- 8.855	19.749	- 19.477	- 11.789	- 11.327	- 11.575
- waarvan instandhouding infrastructuur	392		392	- 15	377				
- waarvan instandhouding IT	1.364		1.364		1.364				
- waarvan overige materiële exploitatie (1)	26.848		26.848	- 8.840	18.008	- 19.477	- 11.789	- 11.327	- 11.575
Apparaatsontvangsten	20.396		20.396		20.396				

Voor dit artikel worden mutaties met een grootte van € 5,0 miljoen of meer toegelicht.

Toelichting op de uitgaven

Opdrachten

Het budget voor opdrachten neemt per saldo toe met € 9,4 miljoen. Dit betreft voornamelijk de toename van het budget voor instandhouding materieel als gevolg van een toevoeging vanuit de eindejaarsmarge van € 6,6 miljoen. Het budget voor gereedstelling neemt toe met € 2,9 miljoen als gevolg van een interdepartementale overboeking van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat voor de betalingen aan de Rijksrederij door de Kustwacht Nederland voor betonning en noodsleephulp.

Personele uitgaven

Het budget voor personele uitgaven neemt per saldo toe met € 20,6 miljoen euro, voornamelijk als gevolg van de overheveling van de pensioenpremies van € 17,5 miljoen euro vanuit artikel 10 als gevolg van de decentrale pensioenpremieafdracht (zie voor nadere toelichting niet-beleidsartikel 10) en uitdeling werkgeverslasten van € 2,4 miljoen euro. Daarnaast is er budget beschikbaar tussen salarissen eigen personeel en externe inhuur (€ 10,8 miljoen) om vervangende inhuur op formatie te financieren.

Materiële uitgaven

Het budget voor materiële uitgaven neemt per saldo af met € 8,9 miljoen, voornamelijk als gevolg van een Defensiebrede herprioritering. Vanuit het budget voor materiële uitgaven levert CZSK een bijdrage (€ 5,5 miljoen) aan

de Defensiebrede herprioritering. Daarnaast hebben er technische herschikkingen binnen het artikel plaatsgevonden voor het op de juiste plaatsen in de begroting verwerken van maatregelen uit de Defensienota 2018 (€ 3,1 miljoen).

Beleidsartikel 3 Koninklijke Landmacht

Artikel 3 Koninklijke Landmacht (bedragen x € 1.000)									
	Ontwerp- begroting 2020	Mutaties via NvW, moties en amende- menten	Vastge- stelde begroting 2020	Mutatie 1e suppletioire begroting 2020	Stand 1e suppletioire begroting 2020	mutatie 2021	mutatie 2022	mutatie 2023	mutatie 2024
Verplichtingen	1.520.832		1.520.832	18.522	1.539.354	10.616	21.069	23.822	23.585
Uitgaven	1.520.832		1.520.832	18.522	1.539.354	10.616	21.069	23.822	23.585
<i>waarvan juridisch verplicht</i>	80%		80%		95%				
Opdrachten	272.441		272.441	26.928	299.369	- 4.500	- 4.700	- 4.400	- 4.400
- gereedstelling	74.297		74.297	- 17.105	57.192	300	300	300	300
- instandhouding materieel	198.144		198.144	44.033	242.177	- 4.800	- 5.000	- 4.700	- 4.700
Personele uitgaven	1.228.896		1.228.896	- 19.435	1.209.461	15.258	25.911	27.454	27.217
- waarvan eigen personeel	1.171.766		1.171.766	- 45.577	1.126.189	15.193	25.843	27.386	27.150
- waarvan externe inhuur	2.926		2.926	11.411	14.337	101	104	106	105
- waarvan overige personele exploitatie (1)	54.204		54.204	14.731	68.935	- 36	- 36	- 38	- 38
Materiële uitgaven	19.495		19.495	11.029	30.524	- 142	- 142	768	768
- waarvan instandhouding infrastructuur	1.374		1.374	- 401	973				
- waarvan overige materiële exploitatie (1)	18.121		18.121	11.430	29.551	- 142	- 142	768	768
Apparaatsontvangsten	10.375		10.375		10.375				

Voor dit artikel worden mutaties met een grootte van € 10,0 miljoen of meer toegelicht

Toelichting op de uitgaven

Opdrachten

Per saldo is het budget in 2020 voor opdrachten met € 26,9 miljoen gestegen. Het gereedstellingsbudget is verlaagd met € 17,1 miljoen vanwege lagere verwachte uitgaven voor onder meer oefeningen. Dit komt door een lagere personele vulling. De verhoging van het instandhoudingsbudget voor materieel met € 44,0 miljoen heeft onder andere te maken met uitgaven die betrekking hebben op het verhogen van voorraadniveaus en noodzakelijke onderhoudsuitgaven ter voorbereiding op de midlife update van de CV-90.

Personele uitgaven

Het budget voor personele uitgaven is in 2020 per saldo met € 19,4 miljoen naar beneden bijgesteld. De voornaamste reden hiervoor is de lagere personele vulling waardoor het budget voor salarissen eigen personeel met € 45,6 miljoen is verlaagd. Daarentegen zijn de budgetten voor de personele uitgaven t.b.v. externe inhuur en de overige personele uitgaven verhoogd met respectievelijk €11,4 miljoen en € 14,7 miljoen vanwege de extra uitgaven aan specifieke opleidingen en de uitvoering van de Wet Banenafpraak.

Materiële uitgaven

Het budget voor materiële uitgaven neemt per saldo toe met € 11,0 miljoen, voornamelijk door verwachte meeruitgaven aan kleinere aanschaffingen en uitgaven aan technologieontwikkeling en innovatie voor wetenschappelijke doeleinden.

Beleidsartikel 4 Koninklijke Luchtmacht

Artikel 4 Koninklijke Luchtmacht (bedragen x € 1.000)									
	Ontwerp- begroting 2020	Mutaties via NvW, moties en amende- menten	Vastge- stelde begroting 2020	Mutatie 1e suppletioire begroting 2020	Stand 1e suppletioire begroting 2020	mutatie 2021	mutatie 2022	mutatie 2023	mutatie 2024
Verplichtingen	847.316		847.316	20.578	867.894	18.536	24.276	24.867	24.863
Uitgaven	847.316		847.316	20.578	867.894	18.536	24.276	24.867	24.863
<i>waarvan juridisch verplicht</i>	83%		83%		96%				
Opdrachten	262.141		262.141	- 13.949	248.192	- 13.594	- 7.902	- 7.466	- 2.714
- gereedstelling	18.618		18.618	6.185	24.803	3.126	3.295	3.218	3.246
- instandhouding materieel	243.523		243.523	- 20.134	223.389	- 16.720	- 11.197	- 10.684	- 5.960
Personele uitgaven	563.898		563.898	32.213	596.111	32.130	32.178	32.333	27.577
- waarvan eigen personeel	473.101		473.101	28.073	501.174	28.066	28.114	28.268	28.412
- waarvan externe inhuur									
- waarvan overige personele exploitatie (1)	90.797		90.797	4.140	94.937	4.064	4.064	4.065	- 835
Materiële uitgaven	21.277		21.277	2.314	23.591				
- waarvan instandhouding infrastructuur	355		355		355				
- waarvan instandhouding IT	4.906		4.906	- 606	4.300				
- waarvan overige materiële exploitatie (1)	16.016		16.016	2.920	18.936				
Apparaatsontvangsten	12.032		12.032		12.032				

Voor dit artikel worden mutaties met een grootte van € 5,0 miljoen of meer toegelicht.

Toelichting op de uitgaven

Opdrachten

Het budget voor opdrachten neemt per saldo met € 13,9 miljoen af. Het budget voor gereedstelling neemt toe met € 6,2 miljoen, voornamelijk doordat de luchtruimvisie 2012 leidt tot hogere kosten van € 3,5 miljoen voor Maastricht Upper Area Control (MUAC). Als gevolg van de afspraken uit de luchtruimvisie 2012 zijn taken die de luchtmacht voorheen zelf deed herbelegd bij MUAC en Luchtverkeersleiding Nederland, voor de taken van MUAC is de luchtmacht een bijdrage verschuldigd. Daarnaast is budget herschikt binnen het artikel ten behoeve van de ondersteuning van het oefenprogramma (€ 2,7 miljoen). Het budget voor instandhouding materieel neemt per saldo af met € 20,1 miljoen, voornamelijk als gevolg van een verlaging van het budget vanuit de eindejaarsmarge 2019 (€ 8,5 miljoen). De Koninklijke Luchtmacht heeft de begroting in 2019 licht overschreden door onder meer betalingen te doen die in 2020 gepland stonden, als gevolg hiervan is het budget voor 2020 verlaagd. Ook wordt het budget verlaagd als gevolg van een defensiebrede herprioritering. Vanuit het budget voor instandhouding levert CLSK een bijdrage aan deze herprioritering. Daarnaast daalt het budget als gevolg van een herschikking binnen het artikel naar gereedstelling ten behoeve van het oefenprogramma (€ 2,7 miljoen), overige personele uitgaven ter ondersteuning van het oefenprogramma (€ 1 miljoen) en innovatie (€ 3 miljoen).

Personele uitgaven

Het budget voor personele uitgaven neemt per saldo toe met € 32,2 miljoen. Het budget voor uitgaven eigen personeel neemt toe met € 28,1 miljoen, voornamelijk door overheveling van de pensioenpremies van € 17,4 miljoen euro vanuit artikel 10 als gevolg van de decentrale pensioenpremieafdracht (zie voor nadere toelichting niet-beleidsartikel 10). Daarnaast neemt het budget toe door een herschikking binnen de begroting voor internationale functies die voorheen onder DOSCO vielen (€ 7,1 miljoen) en een herschikking (€ 1,5 miljoen) binnen de begroting als gevolg van het openhouden van de locatie AOCS Nieuw Milligen waardoor additionele budgetten nodig zijn voor personele uitgaven.

Beleidsartikel 5 Koninklijke Marechaussee

Artikel 5 Koninklijke Marechaussee (bedragen x € 1.000)									
	Ontwerp- begroting 2020	Mutaties via NvW, moties en amende- menten	Vastge- stelde begroting 2020	Mutatie 1e suppletioire begroting 2020	Stand 1e suppletioire begroting 2020	mutatie 2021	mutatie 2022	mutatie 2023	mutatie 2024
Verplichtingen	436.668		436.668	27.392	464.060	10.454	11.089	12.168	12.324
Uitgaven	436.668		436.668	27.392	464.060	10.454	11.089	12.168	12.324
<i>waarvan juridisch verplicht</i>	86%		86%		95%				
Opdrachten	6.724		6.724	400	7.124				
- gereedstelling	6.724		6.724	400	7.124				
- instandhouding materieel									
Personele uitgaven	412.460		412.460	27.404	439.864	18.862	17.295	17.449	17.706
- waarvan eigen personeel	393.985		393.985	27.617	421.602	19.350	17.914	17.450	17.706
- waarvan externe inhuur									
- waarvan overige personele exploitatie (1)	18.475		18.475	- 213	18.262	- 488	- 619	- 1	
Materiële uitgaven	17.484		17.484	- 412	17.072	- 8.408	- 6.206	- 5.281	- 5.382
- waarvan instandhouding infrastructuur									
- waarvan overige materiële exploitatie (1)	17.484		17.484	- 412	17.072	- 8.408	- 6.206	- 5.281	- 5.382
Apparaatsontvangsten	4.576		4.576		4.576				

Voor dit artikel worden mutaties met een grootte van € 5,0 miljoen of meer toegelicht.

Toelichting op de uitgaven

Personele uitgaven

Het budget voor personele uitgaven neemt per saldo toe met € 27,4 miljoen, voornamelijk als gevolg van de overheveling van de pensioenpremies van € 14,8 miljoen euro vanuit artikel 10 als gevolg van de decentrale pensioenpremieafdracht (zie voor nadere toelichting niet-beleidsartikel 10) en uitdeling werkgeverslasten van € 1,5 miljoen euro. Daarnaast zijn er twee interdepartementale budgetoverhevelingen geboekt op de personele uitgaven van de KMar: van Buitenlandse Zaken voor de beveiliging van ambassades door de Brigade Speciale Beveiligingsopdrachten (€ 9,2 miljoen) en van Justitie & Veiligheid voor grensbewaking Eurostar (€ 1 miljoen).

Beleidsartikel 6 Investerings

Artikel 6 Investerings (bedragen x € 1.000)									
	Ontwerp- begroting 2020	Mutaties via NvW, moties en amende- menten	Vastge- stelde begroting 2020	Mutatie 1e suppletioire begroting 2020	Stand 1e suppletioire begroting 2020	mutatie 2021	mutatie 2022	mutatie 2023	mutatie 2024
Verplichtingen	3.255.860		3.255.860	157.159	3.413.019	3.905	4.076	3.776	3.776
Opdrachten	3.185.857		3.185.857	147.247	3.333.104	4.812	5.000	4.700	4.700
<i>Investerings materieel</i>	2.621.457		2.621.457	14.835	2.636.292	- 31.588	- 28.500	4.700	4.700
<i>Investerings infrastructuur</i>	248.006		248.006	9.021	257.027				
<i>Investerings IT</i>	316.394		316.394	123.391	439.785	36.400	33.500		
Begrotingsreserve									
Bekostiging	37.311		37.311	7.134	44.445	- 907	- 924	- 924	- 924
Bijdrage aan internationale organisaties	32.692		32.692	2.778	35.470				
Uitgaven	2.864.661		2.864.661	157.159	3.021.820	3.905	4.076	3.776	3.776
<i>waarvan juridisch verplicht</i>	75%		75%		102%				
Opdrachten	2.794.658		2.794.658	147.247	2.941.905	4.812	5.000	4.700	4.700
<i>Investerings materieel</i>	2.191.803		2.191.803	14.835	2.206.638	- 31.588	- 28.500	4.700	4.700
<i>Investerings infrastructuur</i>	286.461		286.461	9.021	295.482				
<i>Investerings IT</i>	316.394		316.394	123.391	439.785	36.400	33.500		
Begrotingsreserve									
<i>Reserve valutaschommelingen</i>									
Bekostiging	37.311		37.311	7.134	44.445	- 907	- 924	- 924	- 924
<i>Bijdrage grote onderzoeksfaciliteiten</i>	2.400		2.400	8.023	10.423				
<i>Technologieontwikkeling</i>	26.511		26.511	- 889	25.622	- 907	- 924	- 924	- 924
<i>Kennisgebruik</i>	3.400		3.400		3.400				
<i>Kort-cyclische innovatie</i>	5.000		5.000		5.000				
Bijdrage aan internationale organisaties	32.692		32.692	2.778	35.470				
<i>Investerings infrastructuur NAVO</i>	32.692		32.692	2.778	35.470				
Programma ontvangsten	75.228		75.228		75.228				
<i>- Verkoopopbrengsten strategisch materieel</i>	34.958		34.958	12.700	47.658	12.700	12.700	12.700	12.700
<i>- Overige ontvangsten materieel</i>	30.700		30.700	- 12.700	18.000	- 12.700	- 12.700	- 12.700	- 12.700
<i>- Verkoopopbrengsten strategisch infrastructuur</i>	5.050		5.050		5.050				
<i>- Overige ontvangsten infrastructuur</i>	1.220		1.220		1.220				
<i>- Ontvangsten Internationale organisaties</i>	3.300		3.300		3.300				

Voor dit artikel worden mutaties met een grootte van € 10,0 miljoen of meer toegelicht.

Toelichting op de uitgaven

Investerings materieel

Het budget investeringen materieel is met € 14,8 miljoen verhoogd. De belangrijkste oorzaak is de toevoeging van € 19,0 miljoen vanuit de eindejaarsmarge.

Investerings IT

Investerings IT is met € 123,4 miljoen verhoogd. De belangrijkste verklaring is de toevoeging van € 111,6 miljoen vanuit de eindejaarsmarge. Daarnaast is dit het gevolg van een herschikking in de begroting met € 4,4 miljoen vanuit Investerings materieel om te voorzien in de aanschaf van radiomiddelen. Ook is vanuit Investerings materieel het project Levensduur Verlengend Onderhoud Mobile Combat Training Centre overgeheveld naar Investerings IT. Voor 2020 betreft dit € 2,0 miljoen. Tot slot hebben de ministeries van Infrastructuur en Waterstraat, Justitie en Veiligheid, Financiën en Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit in totaal € 3,9 miljoen aan het budget toegevoegd ten behoeve van de ontwikkeling van het Maritiem Operatiecentrum Kustwacht.

Beleidsartikel 7 Defensie Materieel Organisatie

Artikel 7 Defensie Materieel Organisatie (bedragen x € 1.000)									
	Ontwerp- begroting 2020	Mutaties via NvW, moties en amende- menten	Vastge- stelde begroting 2020	Mutatie 1e suppletioire begroting 2020	Stand 1e suppletioire begroting 2020	mutatie 2021	mutatie 2022	mutatie 2023	mutatie 2024
Verplichtingen	1.013.939		1.013.939	35.296	1.049.235	34.000	- 2.826	- 3.408	- 3.505
Uitgaven	1.020.608		1.020.608	35.296	1.055.904	34.000	- 2.826	- 3.408	- 3.505
<i>waarvan juridisch verplicht</i>	71%		71%		89%				
Opdrachten	381.701		381.701	18.758	400.459	28.524	- 8.484	- 8.802	- 8.929
- gereedstelling	141.085		141.085	- 35.342	105.743	- 11.476	- 8.484	- 8.802	- 8.929
- instandhouding materieel	240.616		240.616	54.100	294.716	40.000			
Personele uitgaven	394.229		394.229	16.714	410.943	5.444	5.451	5.412	5.442
- waarvan eigen personeel	342.863		342.863	3.924	346.787	4.524	4.535	4.552	4.582
- waarvan externe inhuur	34.334		34.334	12.690	47.024	920	916	860	860
- waarvan overige personele exploitatie (1)	17.032		17.032	100	17.132				
Materiële uitgaven	244.678		244.678	- 176	244.502	32	207	- 18	- 18
- waarvan instandhouding infrastructuur	231		231	- 231	0				
- waarvan instandhouding IT	230.825		230.825	155	230.980	32	207	- 18	- 18
- waarvan overige materiële exploitatie (1)	13.622		13.622	- 100	13.522				
Apparaatsontvangsten	50.074		50.074		50.074				

Voor dit artikel worden mutaties met een grootte van € 10,0 miljoen of meer toegelicht.

Toelichting op de uitgaven

Gereedstelling

Het budget voor gereedstelling is met € 35,3 miljoen verlaagd. Dit komt met name door de vrijval op het brandstofbudget als gevolg van de lagere vatprijzen van de reeds ingekochte en de dit jaar nog te kopen brandstof en de gunstige dollarkoers. Van de vrijval is € 19,4 miljoen toegevoegd aan het instandhoudingsbudget voor kleding en persoonlijke uitrusting, waarvoor nog onvoldoende budget was.

Instandhouding materieel

Het budget voor de instandhouding van het materieel is met € 54,1 miljoen toegenomen. Dat is voornamelijk het gevolg van de stijging van het budget voor munitie dat in 2020 wordt verhoogd met € 40 miljoen. Het budget leidde tot een belemmering in het operationeel gereed stellen van (a) eenheden in het algemeen en (b) voor het operationeel gereed stellen van eenheden voor inzet, standby-opdrachten en de nationale taak (EODD) in het bijzonder. Daarnaast wordt vanuit het vrijgevalen brandstofbudget € 19,4 miljoen toegevoegd aan het budget van het KPU-bedrijf voor de aanschaf van kleding en persoonlijke uitrusting.

Personele uitgaven

Het budget voor personele uitgaven is verhoogd met € 16,7 miljoen. Dat is voornamelijk het gevolg van de stijging van de externe inhuur met € 12,7 miljoen. Dit betreft de inhuur van specialisten die benodigd zijn voor

de migratie van de munitieketen naar SAP voor € 8,0 miljoen en de benodigde specialistische inhuur voor de verbetering van de munitieketen voor € 3,8 miljoen. Dit is gefinancierd uit de vrijval in het brandstofbudget.

Beleidsartikel 8 Defensie Ondersteuningscommando

Artikel 8 Defensie Ondersteuningscommando (bedragen x € 1.000)

	Ontwerp- begroting 2020	Mutaties via NvW, moties en amende- menten	Vastge- stelde begroting 2020	Mutatie 1e suppletioire begroting 2020	Stand 1e suppletioire begroting 2020	mutatie 2021	mutatie 2022	mutatie 2023	mutatie 2024
Verplichtingen	1.335.147		1.335.147	40.171	1.375.318	50.532	64.879	58.987	57.378
Uitgaven	1.335.147		1.335.147	40.171	1.375.318	50.532	64.879	58.987	57.378
<i>waarvan juridisch verplicht</i>	53%		53%		115%				
Opdrachten									
<i>- gereedstelling</i>									
Inkomensoverdrachten	37.465		37.465	24.500	61.965	38.600	47.900	42.900	42.900
<i>- waarvan Nationaal Fonds Ereschuld</i>	37.465		37.465	20.800	58.265	34.900	44.200	39.200	39.200
<i>- waarvan reservering regeling uitkering chroom 6 Defensie</i>				3.700	3.700	3.700	3.700	3.700	3.700
Personele uitgaven	746.130		746.130	26.391	772.521	17.691	17.757	16.576	15.166
<i>- waarvan eigen personeel</i>	593.251		593.251	13.554	606.805	8.281	8.418	6.568	6.639
<i>- waarvan externe inhuur</i>	3.178		3.178	1.314	4.492	82	82	82	82
<i>- waarvan overige personele exploitatie</i>	137.209		137.209	10.980	148.189	8.125	8.054	7.903	7.902
<i>- waarvan attachés</i>	12.492		12.492	543	13.035	1.203	1.203	2.023	543
Materiële uitgaven	551.552		551.552	- 10.720	540.832	- 5.759	- 778	- 489	- 688
<i>- waarvan instandhouding infrastructuur</i>	254.536		254.536	12.303	266.839	4.033	4.275	4.165	4.166
<i>- waarvan overige materiële exploitatie</i>	287.796		287.796	- 23.023	264.773	- 9.792	- 5.053	- 4.654	- 4.854
<i>- waarvan attachés</i>	9.220		9.220		9.220				
Apparaatsontvangsten	81.355		81.355	6.000	87.355				

Voor dit artikel worden mutaties met een grootte van € 10,0 miljoen of meer toegelicht.

Toelichting op de uitgaven

Inkomensoverdrachten

Het budget voor de inkomensoverdrachten stijgt per saldo met € 24,5 miljoen. Aan het budget voor het Nationaal Fonds Ereschuld is € 20,8 miljoen toegevoegd. Dit komt onder andere door een Defensiebrede herprioritering (€ 12,6 miljoen) en een interne herschikking van het Nationaal Fonds Ereschuld vanwege een rechterlijke uitspraak over de te hanteren rekenrente, waardoor het budget voor schadevergoedingen dat niet in 2019 is uitgekeerd, in 2020 weer aan het budget is toegevoegd (€ 8,2 miljoen). De verhoging van het budget Reservering chroom-6 (€ 3,7 miljoen) is bestemd voor aanvullende claims voor geleden materiële schade. Dit budget is aanvullend aan het budget voor de Uitkeringsregeling chroom-6 Defensie die ondergebracht is op artikel 9 Algemeen. De gecreëerde ruimte (€ 5,5 miljoen) wordt ingezet voor Defensiebrede problematiek (o.a. O&T-munitie, Nationaal Fonds Ereschuld en de Werkkostenregeling).

Personele uitgaven

Het budget voor de personele uitgaven stijgt per saldo met € 26,4 miljoen. Dit komt onder andere door de overheveling van de pensioenpremies van € 12,8 miljoen vanuit artikel 10 als gevolg van de decentrale pensioenpremieafdracht (zie voor nadere toelichting niet-beleidsartikel 10) en uitdeling werkgeverslasten van € 1,6 miljoen. Daarnaast heeft een herschikking plaatsgevonden tussen de budgetten van de verschillende dienstverleningsactiviteiten (€ 11,7 miljoen).

Materiële uitgaven

Het budget voor de materiële uitgaven daalt per saldo met € 10,7 miljoen. Dit komt onder andere door een herschikking tussen de budgetten van de verschillende dienstverleningsactiviteiten (-€ 11,7 miljoen), de herschikking van budget naar het Nationaal Fonds Ereschuld (-€ 6,2 miljoen) en een hoger uitgavenbudget als gevolg van hogere ontvangsten voor medegebruik van vastgoed (€ 6 miljoen). Ten slotte heeft Paresto over 2019 een resultaat van -€ 1,8 miljoen. Het resultaat is conform de vigerende regelgeving verrekend met het eigen vermogen. Dit is slechts gedeeltelijk mogelijk, omdat het eigen vermogen niet toereikend is. Het restant, € 0,2 miljoen, wordt aangevuld vanuit de DOSCO begroting.

Niet-Beleidsartikel 9 Algemeen

Artikel 9 Algemeen (bedragen x € 1.000)									
	Ontwerp- begroting 2020	Mutaties via NvW, moties en amende- menten	Vastge- stelde begroting 2020	Mutatie 1e suppletioire begroting 2020	Stand 1e suppletioire begroting 2020	mutatie 2021	mutatie 2022	mutatie 2023	mutatie 2024
Verplichtingen	159.397		159.397	1.939	161.336	10.276	9.829	10.627	11.635
Uitgaven	159.397		159.397	1.939	161.336	10.276	9.829	10.627	11.635
Subsidies	30.329		30.329	1.757	32.086	832	682	682	682
- <i>subsidies</i>	30.329		30.329	1.757	32.086	832	682	682	682
Bijdrage aan andere begrotingshoofdstukken	44.506		44.506	889	45.395	907	924	924	924
- <i>kennisopbouw TNO via EZK</i>	42.183		42.183	682	42.865	699	716	716	716
- <i>kennisopbouw NLR via EZK</i>	517		517	7	524	8	8	8	8
- <i>kennisopbouw MARIN via EZK</i>	1.500		1.500	200	1.700	200	200	200	200
- <i>overige bijdragen</i>	306		306		306				
Bijdrage aan (inter)nationale organisaties	58.993		58.993	- 6.299	52.694	8.401	8.181	9.221	10.221
- <i>bijdrage aan de NAVO</i>	43.571		43.571	4.443	48.014	9.157	8.957	10.057	11.056
- <i>bijdrage aan internationale samenwerking</i>	4.579		4.579	101	4.680	101	81	21	21
- <i>overige bijdragen</i>	10.843		10.843	- 10.843		- 857	- 857	- 857	- 856
Opdrachten	11.390		11.390	- 508	10.882	136	42	- 200	- 192
- <i>opdrachten beleid</i>	4.019		4.019	4.552	8.571	4.554	2.503	2.369	2.671
- <i>opdrachten milieu beleid</i>	2.000		2.000	- 100	1.900				
- <i>overige opdrachten</i>	5.371		5.371	- 4.960	411	- 4.418	- 2.461	- 2.569	- 2.863
Bekostiging	3.579		3.579	- 300	3.279				
- <i>bekostiging diverse instellingen</i>	3.579		3.579	- 300	3.279				
Inkomensoverdrachten	10.600		10.600	6.400	17.000				
- <i>Reservering Regeling Uitkering chroom 6 Defensie</i>	10.600		10.600	6.400	17.000				
Programmaontvangsten				825	825				

Voor dit artikel worden mutaties met een grootte van € 2,0 miljoen of meer toegelicht.

Toelichting op de uitgaven

Bijdrage aan (inter)nationale organisaties

Het budget Bijdrage aan (inter)nationale organisaties is afgenomen met € 6,3 miljoen. Dit komt met name door de uitdeling van de Very High Readiness Joint Task Force (VJTF)-gelden aan andere Defensieonderdelen van € 10 miljoen en een toekenning van € 3,6 miljoen aan de bijdrage aan de NAVO door herprioritering binnen de Defensiebegroting.

Opdrachten

Het budget opdrachten beleid is met € 4,6 miljoen toegenomen en het budget overige opdrachten is met € 5,0 miljoen afgenomen. Dit komt onder andere door een herschikking van de middelen voor de uitvoering van de Defensiebrede personeelsagenda ter hoogte van € 4,6 miljoen van overige opdrachten naar opdrachten beleid.

Inkomstenoverdrachten

Het budget voor inkomstenoverdrachten is toegenomen met € 6,4 miljoen. Dit als gevolg van een toevoeging vanuit de eindejaarsmarge van € 6,4 miljoen euro voor de Regeling Uitkering chroom-6.

Niet-Beleidsartikel 10 Apparaat kerndepartement

Artikel 10 Apparaat kerndepartement (bedragen x € 1.000)

	Ontwerp- begroting 2020	Mutaties via NvW, moties en amende- menten	Vastge- stelde begroting 2020	Mutatie 1e supplettoire begroting 2020	Stand 1e supplettoire begroting 2020	mutatie 2021	mutatie 2022	mutatie 2023	mutatie 2024
Verplichtingen	1.635.828		1.635.828	- 97.233	1.538.595	- 105.550	- 105.133	- 106.973	- 108.161
Uitgaven	1.635.828		1.635.828	- 97.233	1.538.595	- 105.550	- 105.133	- 106.973	- 108.161
Personele uitgaven	1.605.512		1.605.512	- 98.126	1.507.386	- 112.688	- 111.866	- 113.685	- 114.488
- waarvan eigen personeel	234.676		234.676	- 883	233.793	5.831	7.551	8.074	8.078
- waarvan externe inhuur	3.143		3.143	8.564	11.707				
- waarvan overige personele exploitatie (1)	11.215		11.215	2.037	13.252	341	341	341	301
- waarvan uitkeringen (pensioenen en wachtgeld)	1.356.478		1.356.478	- 107.844	1.248.634	- 118.860	- 119.758	- 122.100	- 122.867
Materiële uitgaven	30.316		30.316	893	31.209	7.138	6.733	6.712	6.327
- waarvan overige materiële exploitatie (1)	30.316		30.316	893	31.209	7.138	6.733	6.712	6.327
Apparaatsontvangsten	7.674		7.674	- 771	6.903	54	54	54	54

Voor dit artikel worden mutaties met een grootte van € 10,0 miljoen of meer toegelicht.

Toelichting op de uitgaven

Personele uitgaven

Het budget voor personele uitgaven is met € 98,1 miljoen afgenomen. Dit komt voornamelijk door een budgetoverheveling van de pensioenbudgetten, omdat per 2020 de pensioenpremies volledig decentraal door Defensieonderdelen worden afgedragen (-€ 107,8 miljoen). Op 1 juni 2001 is Defensie overgestapt van een omslagstelsel naar kapitaaldeckingsstelsel. Om dit mogelijk te maken is Defensie een financieringsconstructie aangegaan en werd een groot deel van de pensioenpremies centraal afgedragen. Als gevolg van het beëindigen van de financieringsconstructie wordt het deel van de pensioenpremies dat tot nu toe centraal door de Bestuursstaf werd betaald, voortaan betaald door de defensieonderdelen.

Niet-Beleidsartikel 11 Geheim

Artikel 11 Geheim (bedragen x € 1.000)

	Ontwerp- begroting 2020	Mutaties via NvW, moties en amende- menten	Vastge- stelde begroting 2020	Mutatie 1e suppletoire begroting 2020	Stand 1e suppletoire begroting 2020	mutatie 2021	mutatie 2022	mutatie 2023	mutatie 2024
Verplichtingen	9.895		9.895	6.117	16.012	5.000	5.000	5.000	5.000
Uitgaven	9.895		9.895	6.117	16.012	5.000	5.000	5.000	5.000

Toelichting op de uitgaven

Het budget op artikel 11 is toegenomen met € 6,1 miljoen. Dit komt voornamelijk door een budgetoverheveling van artikel 1 naar artikel 11 die betrekking heeft op missiegerelateerde geheime uitgaven.

Niet-Beleidsartikel 12 Nog onverdeeld

Artikel 12 Nog onverdeeld (bedragen x € 1.000)									
	Ontwerp- begroting 2020	Mutaties via NvW, moties en amende- menten	Vastge- stelde begroting 2020	Mutatie 1e suppletoire begroting 2020	Stand 1e suppletoire begroting 2020	mutatie 2021	mutatie 2022	mutatie 2023	mutatie 2024
Verplichtingen	83.575		83.575	207.811	291.386	238.830	241.343	241.601	242.740
Uitgaven	83.575		83.575	207.811	291.386	238.830	241.343	241.601	242.740
<i>Loonbijstelling</i>									
<i>Prijsbijstelling</i>									
<i>Nog onverdeeld</i>	<i>83.575</i>		<i>83.575</i>	<i>207.811</i>	<i>291.386</i>	<i>238.830</i>	<i>241.343</i>	<i>241.601</i>	<i>242.740</i>
Ontvangsten									

Voor dit artikel worden mutaties met een grootte van € 2,0 miljoen of meer toegelicht.

Toelichting op de uitgaven

Loonbijstelling

De loonbijstelling tranche 2020 van € 170,3 miljoen is toegevoegd aan de Defensiebegroting. Deze tranche bestaat uit een vergoeding voor de loonontwikkeling en de ontwikkeling in sociale werkgeverslasten. De loonbijstelling is geparkeerd op artikel 12 en zal met de tweede suppletoire begroting voor 2020 en meerjarig in de ontwerpbegroting 2021 worden toegewezen aan de betreffende artikelen. De sociale werkgeverslasten van € 14,5 miljoen zijn uitgedeeld aan de Defensieonderdelen.

Prijsbijstelling

De prijsbijstelling tranche 2020 van € 92,3 miljoen is toegevoegd aan de Defensiebegroting. De prijsstelling is geparkeerd op artikel 12 en zal met de tweede suppletoire begroting voor 2020 en meerjarig in de ontwerpbegroting 2021 worden toegewezen aan de betreffende artikelen.

Nog onverdeeld

Vanuit het budget Nog onverdeeld, wordt € 49,5 miljoen overgeheveld naar (onder meer) de begrotingsartikelen 7 en 8 voor respectievelijk O&T-munitie en Nationaal Fonds Ereschuld.